

Eötvös József Főiskola
— Baja —

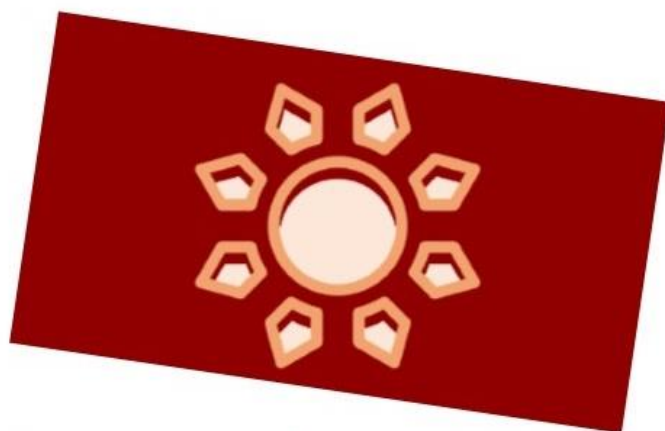
XXVIII. Nyári Akadémia

„A világ nyelvei – a nyelvek világa“

Summer Academy / Ljetna Akademija / Sommerakademie

PROGRAM- ÉS ABSZTRAKTFÜZET

2021. augusztus 30-31.

2021. AUGUSZTUS 30.

13:00- 13:10	Köszöntő: Dr. Szilágyiné dr. Szinger Ibolya, az Eötvös József Főiskola rektora				
13:15- 14:15	Sipos Piroska: Tanári jó közérzethez hozzájáruló feladatok nyelvórán				
	ANGOL SZEKCIÓ		HORVÁT SZEKCIÓ		NÉMET SZEKCIÓ
14:15- 14:30	Szekciőköszöntő Elnök: Dr. Szócs Krisztina	14:15- 14:30	Szekciőköszöntő Elnök: Dr. Gorjánác Zsivkó	14:15- 14:30	Szekciőköszöntő Elnök: Bálint Izsák
14:30- 15:15	Ujlakyné dr. Szűcs Éva Sára: Cooperative learning in primary classes	14:30- 15:15	Dr. Darinka Kiš-Novak Predavanje: Temeljna obilježja života Radionica: Stanica; Fizikalno – kemijska svojstva vode	14:30- 14:50	Bálint Izsák: Spracheinstellungen in Westungarn
		15:30- 16:15	Dr. Darinka Kiš-Novak Predavanje: Flora i fauna oko nas. Radionica Urbana ekologija: Lastavice i piljci kao bioindikatori/Ruralna ekologija: Vodozemci kao bioindikatori/Par-kovi kao otvorena učionica		
15:30- 17:00	Miholics Zoltán: A Xeropan app és alkalmazási lehetőségei tantermi környezetben	16:30- 17:15	Krunoslava Duka: ZAŠTO UČENIKE S TEŠKOĆAMA POUČAVATI KAO DAROVITE?	14:50- 15:35	Bálint Izsák: Dialekte, Sprachgebrauch und Sprachvarietäten in Deutschland
17:15- 18:00	Dr. Szócs Krisztina: Relying on learner autonomy inside and outside the language class	17:30- 18:45	Martina Rizner Galeković: Očuvanje mjesnih govora kroz filmska ostvarenja i održivi razvoj na području grada Velike Gorice	15:50- 16:35	Bálint Izsák: Regionale Sprechlagen in Österreich und Ungarn
				16:50- 17:35	Maria Frey: „Angepasst treu geblieben“
18:15- 19:00	Jó gyakorlatok bemutatása: Tiralla Tímea: Tehetség gondozás - angol nyelvi versenyek Vassné Szabó Dóra: Mese feldolgozás mozaikmódszerrel			17:50- 18:35	Dr. Monika Jäger-Manz: Identitätsmerkmale der Ungarndeutschen

2021. AUGUSZTUS 31.

	ANGOL SZEKCIÓ		HORVÁT SZEKCIÓ		NÉMET SZEKCIÓ
13:00-13:15	Szekcióköszöntő Elnök: Dr. Pogány Csilla	13:00-13:10	Szekcióköszöntő Elnök: Morana Plavac	13:00-13:15	Szekcióköszöntő Elnök: Dr. Monika Jäger-Manz
13:15-14:45	Szesztay Margit: Five-minute tasks to activate and motivate	13:10-13:55 14:05-14:50	Dr. Darinka Kiš-Novak Predavanje: Okoliš i čovjek Radionica: Izradi model građe Zemlje; Izradi kućicu za ptice; Napravi svoj prirodoslovni dnevnik; Što je fenologija? Iz učionice u prirodu: zapisi s terenske nastave iz prirodoslovlja (tlo, voda, zrak: osvrt i analiza fotografija, video-materijala audio i vizualno...)	13:15-14:00	Dr. Helmut Herman Bechtel: Methodische Anregungen zur ungarndeutschen Kinderliteratur
15:00-15:45	Mótyán Éva: Creative ways for language teachers to use Padlet	15:00-15:45	Doc. dr. sc. Adrijana Višnjić-Jevtić: Odgoj i obrazovanje za održivi razvoj u djetinjstvu	14:15-15:00	Krisztina Arnold: „Wolki und ihre Freunde“ im Unterricht Gedichte als Inspiration
16:00-16:45	Dr. Pogány Csilla: Halloween in the English Classroom: a Bicultural Approach	15:55-16:25	Ivona Drobnyak: Učenička zadruga kao primjer dobre prakse očuvanja narodne kulturne baštine (30 min)	15:15-16:00	Márta Gál: Rund um den Text
17:00-17:45	Jó gyakorlatok bemutatása: Knipf Csilla: A kultúra szerepe a nyelvtanulásban Harry Potter példáján keresztül Nemes Anikó: <i>A 'flipped classroom' összekapcsolása a projektmunkával</i>	16:35-17:20 17:30-18:15	Kristina Dilica; Lidija Štimac: Dramske igre i radionice u nastavi hrvatskoga jezika u osnovnoj školi Hrvoje Šlezak: Elementi održivog razvoja u nastavi prirode i društva	16:15-17:00	Katinka Szettele: Bild, Text und kreatives Gestalten
17:45-18:00	Elköszönés, zárás	18:25-19:10	Natalija Bošnjaković: Stare igre i igračke	17:15-18:00	Dr. Monika Jäger-Manz: Identität im Wandel: Schlaf, Kindchen schlaf
		19:10-19:30	Elköszönés, zárás	18:00-19:00	Fórum, elköszönés, zárás

Sipos Piroska: Tanári jó közérzethez hozzájáruló feladatok nyelvórán

Szentendre English Center, piros.sipos@gmail.com

Jogos igény mindannyiunk részéről, hogy jól érezzük magunkat a saját tanóráinkon, hiszen életünk jelentős részét ott töltjük. Emellett a tanári jó közérzetnek kiemelkedően fontos szerepe van, amikor gyermekeket tanítunk, hiszen ők az idősebb korosztálynál érzékenyebben reagálnak hangulatainkra, belső érzelmi világunkra. A saját szakmai jól-létünk megteremtésének feltételei azonban sajnos nem mind esnek fennhatóságunk alá. Viszont annyit mindenképpen tehetünk, hogy olyan feladatokon keresztül tanítjuk a célnyelvre tanítványainkat, amelyek hozzájárulnak a jó közérzetünkhöz. Ehhez kíván ötleteket adni a workshop.

Kulcsszavak: játék, mese, öröm, kreativitás, humor

ANGOL SZEKCIÓ

Ujlakyné dr. Szűcs Éva Sára: Cooperative learning in primary classes

Károli Gáspár Református Egyetem, Pedagógusképző Intézet, ujlakyne.eva.sara@kre.hu

In the last two years John von Neumann University participated in an international project (DICO PLUS) which deals with the role and effects of cooperation in primary education. The language of the project is English and French. We have shot some lesson extracts to show how cooperation is organised and takes place in the learning process. In the presentation I would like to show the most interesting parts of these lessons and provide possibilities for participants to come to a joint conclusion about the results. I will also introduce the Project website where further films can be found for individual and training purposes.

Keywords: collaboration, cooperative learning, inclusion and cooperation, lesson study

Miholics Zoltán: A Xeropan app és alkalmazási lehetőségei tantermi környezetben

Xeropan International Kft., halamita@gmail.com

A hét éve létrehozott, ma már több mint 1,4 millió felhasználóval rendelkező, magyar fejlesztésű nyelvtanuló alkalmazás, a Xeropan nem pusztán egy a sok közül a hasonló szolgáltatásokat nyújtó appok piacán - és ezt dinamikus fejlődése is jól példázza. 25 ezernél is több percnyi tananyag segítségével nyújt megoldást a nyelvtanulás kihívásaira az alaptól a felsőfokú szintig, több ezer változatos, interaktív lecke révén - angol nyelvből, melyhez idén csatlakozik a német, a francia, valamint a spanyol. És ha mindez még nem lenne elegendő: a Xeropan Classroom elnevezésű modulja elsőrangú lehetőséget teremt a tanárok, mentorok számára, hogy csoportjaik, diákjaik tevékenységeit, tanulási folyamatát nyomon kövessék, segítsék - akár egyénileg, személyre szabottan is. Az előadás során egy gyakorló tanár mutatja be az alkalmazás működését, illetve felhasználhatóságát tanórai keretek között.

Kulcsszavak: önfejlesztő nyelvtanulás, nyelvoktató alkalmazás, interaktív feladatok, hatékony szókincsfejlesztés, Xeropan, angoltanár a zsebben, ICT az oktatásban

Dr. Szőcs Krisztina: Relying on learner autonomy inside and outside the language class

Eötvös József College, Institute of National Minorities and Foreign Languages, szocs.krisztina@ejf.hu

As learning does not stop outside the classroom, it is essential for teachers to enforce skills and strategies that students can transfer to other learning situations and helps learners to set realistic goals, control their own learning and develop their critical self-awareness. In this workshop we will share our understanding of learner autonomy and will explore a few practical techniques for building learner autonomy. Furthermore, by relying on our students' autonomy, delegating tasks, and sharing responsibilities we have the not-so-hidden aim of supporting teacher wellbeing, to help them stay motivated and sane, too.

Keywords: learner autonomy, self-organisation, motivation

Szesztay Margit: Five-minute tasks to activate and motivate

ELTE, Bölcsészettudományi Kar, szesztay.margit@btk.elte.hu

The workshop will focus on a wide range of task types to 'wake up' learners and to create initial motivation. All the tasks we try out can be used as a warmer at the beginning of a class, and they can also serve as a lead-in to creative writing, reading, speaking and vocabulary activities. We will take some time to reflect on each one and to discuss the different follow-up options. We will also consider how the activities can be adapted for different levels and age-groups.

Keywords: creativity, communication skills, motivation, warmers, visuals

Mótyán Éva: Creative ways for language teachers to use Padlet

Eötvös József College, Institute of National Minorities and Foreign Languages, motyan.eva@ejf.hu

Meaningful methods for teachers and students to collaborate online are more important than ever. Padlet promotes creativity and collaborative learning. This online Post-it Board can be used to share information, images, audio or video files on virtual walls. There are so many ways for teachers and students to use Padlet – some possibilities will be presented to provide inspiration and motivation for the coming school year.

Keywords: Padlet, creativity, online, collaboration, language learning

Dr. Pogány Csilla: Halloween in the English Classroom: a Bicultural Approach

Eötvös József College, Institute of National Minorities and Foreign Languages, pogany.csilla@ejf.hu

Foreign language teaching presupposes not only the facilitation of language acquisition, but also a cultural dialogue between our own culture and the foreign culture. English culture and language are at the base of the rapidly globalizing world and have become part of our everyday life (film industry, commercials, the internet, pop culture) exerting an ever-increasing impact on our own culture and language. Consequently, English language teachers need to develop the awareness that they teach a language which, very shortly, will most probably become a second language (and culture) of the younger generations, and that they have a double duty to fulfill: to help their students in the foreign language acquisition process and in the understanding of the foreign culture, but also to point at the importance of developing their skills in their mother tongue and to appreciate their own cultural values.

Keywords: Halloween, globalization, English culture, our own cultural values

dr. sc. Darinka Kiš-Novak, biologinja
Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek u Čakovcu

Prirodne vrijednosti za generacije koje dolaze

Prirodoslovlje pruža neiscrpne mogućnosti odgojno-obrazovnih strategija, može nadahnuti nove generacije i povezati ih s prirodom. Temeljna obilježja života, stanica, fizikalno – kemijska svojstva vode, flora i fauna oko nas, urbana ekologija /ruralna ekologija, vodozemci kao bioindikator, parkovi, izradi model građe Zemlje, izradi kućicu za ptice, napravi svoj prirodoslovni dnevnik, što je fenologija?, iz učionice u prirodu, zapisi s terenske nastave iz prirodoslovlja (tlo, voda, zrak: osvrt i analiza fotografija, video-materijala audio i vizualno...) samo su neki primjeri istraživanja i edukacije iz prirodnih i tehničkih polja znanosti.

Ključne riječi: eksperiment, istraživanje, prirodoslovni pristup, STEM područje, terenska nastava

*

Darinka Kiš-Novak, PhD, biologist
Faculty of Teacher Education, University of Zagreb, Department in Čakovec

Natural Values for Generations to come

Science provides inexhaustible possibilities of educational strategies, it can inspire new generations and connect them with nature. Basic features of life, cells, physico-chemical properties of water, flora and fauna around us, urban ecology / rural ecology, amphibians as bioindicators, parks, modeling the structure of the Earth, making a birdhouse, make your own natural history diary, what is phenology ?, from the classroom to nature, records from fieldwork in science (soil, water, air: review and analysis of photographs, video materials audio and visual...) are just some examples of research and education in the natural and technical fields of science.

Keywords: experiment, field teaching, natural science approach, research, STEM area

Krunoslava Duka, doktorandica osječkog Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera, kverhas@yahoo.com

ZAŠTO UČENIKE S TEŠKOĆAMA POUČAVATI KAO DAROVITE?

Svaki se učitelj ili odgajatelj u svome poslu prije ili kasnije susretne s izazovom poučavanja djece s teškoćama u razvoju (TUR). Subjektivni je dojam današnjih učitelja kako je broj učenika s TUR-om danas veći nego je bio prije dvadesetak godina i ranije. Ako je broj učenika s različitim razvojnim poremećajima u porastu, za očekivati je i kako će obrazovanje budućih učitelja i odgajatelja odgovoriti na pitanje metodičkih izazova poučavanja takve djece. Za sada još uvijek u izobrazbi budućih odgajatelja i učitelja taj segment školovanja izostaje. Kada se pristupa odgoju i obrazovanju djece s TUR-om uglavnom će se u literaturi pronalaziti smjernice za rad, pojašnjenja zakonskih okvira i načina prilagodbe nastavnog prostora, upute za kreiranje individualiziranih programa s adekvatnim postupcima prilagodbe prema odgovarajućoj teškoći, ali izuzetno rijetko se može pronaći konkretan didaktički naputak kako pojedinom gradivu uistinu poučavati dijete s TUR-om. U nedostatku istih odgojno-obrazovni djelatnici posežu u tajne pretince svoje kreativnosti i pronalaze različite metode kako nečemu poučiti djecu, ali ti učinkoviti biseri nerijetko ostaju skriveni u njihovim učionicama.

U svome višegodišnjem radnom iskustvu, autorica je u potrazi za što prihvatljivijim i učinkovitijim metodama poučavanja učenika s TUR-om skupila široki spektar različitih metoda i postupaka poučavanja određenih nastavnih gradiva koji bi se svakako mogli nazvati neortodoksnim. Vrlo je brzo u svome radu shvatila kako ne zna dovoljno o poučavanju djece s TUR-om, stoga se morala zapitati što zapravo zna o poučavanju drugačije djece, posebne djece. Neobična ideja se potom razvila, što kada bi dijete s teškoćama poučavala kao darovito dijete? Hoće li to utjecati na njegov/njezin emocionalni status, hoće li to i kako utjecati na samopouzdanje djeteta, i u konačnici, do koje se mjere može unaprijediti njegov/njezin intelektualni razvoj i adaptivne vještine takvim pristupom? U svome će izlaganju u vidu interaktivnog predavanja i potom radionice, pojasniti zašto takav pristup djeci s TUR-om i pokazati kako i sami sudionici mogu ponešto od toga primjenjivati u svome radu, s uvjerenjem kako se polaznici na kraju neće pitati samo ZAŠTO?, nego ZAŠTO NE?

Martina Rizner Galeković: Očuvanje mjesnih govora kroz filmska ostvarenja i održivi razvoj na području grada Velike Gorice

Professor logoped, Centar za odgoj i obrazovanje Velika Gorica, galekovicmartina@gmail.com

U organizaciji Ministarstva kulture obilježavaju se Dani europske baštine koji se održavaju zahvaljujući inicijativi Vijeća Europe, a Hrvatska se toj manifestaciji pridružila 1995. godine. Svake godine u rujnu i listopadu manifestacija Dani europske baštine pridonosi dostupnosti kulturne baštine svim zainteresiranim pojedincima i skupinama kroz izložbe, radionice, prezentacije i stručne obilaske u gradovima svih hrvatskih regija.

Manifestaciju već tradicionalno organizira i grad Velika Gorica u suradnji s lokalnim institucijama i udrugama i redovito uključuje niz aktivnosti kojima se skreće važnost očuvanja zavičajnih govora. Turopoljski dijalekt upisan je u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske 2017. godine predlaganjem Ogranka Matice hrvatske uz potporu Grada Velike Gorice. Time je stvoren čvrst temelj za njegovo očuvanje, proučavanje i promociju kroz stručne i znanstvene radove. Čuvanje i promicanje narodnih govora kulturna je zadaća svake nacionalne zajednice, a u posljednjih je 30-ak godina sve više hrvatskih govora koji imaju svoj rječnik. Turopoljski dijalekt, jedan od osnovnih kajkavskih dijalekata zaslužuje čuvanje i istraživanje, posebno govora mjesta Kuče i Staro Čiče odakle je rodom i Juraj Habelić (Lončarić, 2010).

U sklopu provođenja Programa javnih potreba u kulturi Grada Velike Gorice za 2021. godinu, a u okviru zaštite nematerijalne kulturne baštine (Turopoljskog dijalekta), provodi se projekt Učimo turopoljski dijalekt koji će se ostvariti snimanjem filma: Iščemo turopolsko blago, prema scenariju Romane Rožić.

Ključne riječi: Dani europske baštine, kajkavsko narječje, nematerijalna baština, turopoljski dijalekt, zavičajni govor

*

Sustainable development and preservation of local dialects through film achievements in the area of the city of Velika Gorica

Organized by the Ministry of Culture, the European Heritage Days are being celebrated thanks to an initiative of the Council of Europe, and Croatia joined the event in 1995. Every year in September and October, the European Heritage Days event contributes to the accessibility of cultural heritage to all interested individuals and groups through exhibitions, workshops, presentations and expert tours in the cities of all Croatian regions.

The event is traditionally organized by the city of Velika Gorica in cooperation with local institutions and associations and regularly includes a number of activities that highlight the importance of preserving native languages. The Turopolje dialect was entered in the Register of Cultural Heritage of the Republic of Croatia in 2017 with the proposal of the Matica hrvatska Branch with the support of the City of Velika Gorica. This created a solid foundation for its preservation, study and promotion through professional and scientific papers. Preservation and promotion of vernaculars is a cultural task of every national community, and in the last 30 years there have been more and more Croatian dialects that have their own dictionary. The Turopolje dialect, one of the basic Kajkavian dialects, deserves to be preserved and researched, especially the dialects of Kuče and Staro Čiče, where Juraj Habelić was born (Lončarić, 2010).

As part of the implementation of the Program of Public Needs in Culture of the City of Velika Gorica for 2021, and within the protection of intangible cultural heritage (Turopolje dialect), the project Learning Turopolje dialect is being implemented by filming: We are looking for Turopolje treasure approved by the Cultural Council of the City of Velika Gorica. The invitation to participate was sent to associations that are holders of the cultural heritage of the Turopolje dialect and associations that nurture the Turopolje dialect to motivate and propose their members to cooperate in the film.

Keywords: the dialect of Turopolje, European Heritage Days, intangible heritage, Kajkavian dialect, native language

Doc. dr. sc. Adrijana Višnjić-Jevtić

Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet, Odsjek u Čakovcu

Odgoj i obrazovanje za održivi razvoj u djetinjstvu

Obrazovanje za održivi razvoj jedna je od ključnih komponenti Agende 2030. Prethodna istraživanja ističu važnost što ranijeg pristupa odgoju i obrazovanju u skladu s ciljevima i sadržajima održivog razvoja (Pramling Samuelsson, 2011). Pretpostavlja se da su obrazovne politike uključile odgoj i obrazovanje za održivi razvoj ključne dokumente koji reguliraju obrazovanje, iako postojanje zakona nije jamstvo da praksa slijedi obrazovnu politiku. Odgojitelji i učitelji su ključne osobe koje mogu integrirati sadržaje koji promiču i potiču prihvaćanje koncepta održivosti u odgoju i obrazovanju.

Na predavanju će uz ključne pojmove odgoja i obrazovanja za održivi razvoj biti predstavljena Skala za procjenu odgoja i obrazovanja za održivi razvoj (OMEP, 2019) kao alat za samoprocjenu okruženja koje promovira održivost. Naglasak izlaganja biti će na povezivanju primjera dobrih obrazovnih praksi i tri „stupa“ održivosti – ekološke, ekonomske i socio-kulturne.

*

Education for sustainable development in childhood

Education for sustainable development is one of the key components of the 2030 Agenda. Previous research emphasizes the importance of approaching education as early as possible in accordance with the goals and contents of sustainable development (Pramling Samuelsson, 2011). It is assumed that education policies have included education for sustainable development in key documents regulating education, although the existence of a law is not a guarantee that practice follows education policy. Teachers are key persons for integration contents that promotes and encourages acceptance of the concept of sustainability in education.

In addition to the key concepts of education for sustainable development, the Scale for the assessment of education for sustainable development (OMEP ESD scale) (OMEP, 2019) will be presented at the lecture as a tool for self-assessment of the environment that promotes sustainability. The emphasis of the presentation will be on connecting examples of good educational practices and three "pillars" of sustainability - environmental, economic and socio-cultural.

Ivona Drobnjak, dipl. učiteljica razredne nastave, učitelj mentor

OŠ Ivana Meštrovića, Zagreb, ivona.drobnjak@gmail.com

UČENIČKA ZADRUGA KAO PRIMJER DOBRE PRAKSE OČUVANJA NARODNE KULTURNE BAŠTINE

Izlaganjem će se prikazati primjer dobre prakse rada Učeničke zadruge Eko Meštri OŠ Ivana Meštrovića iz Zagreba. Učenička zadruga Eko Meštri je eko zadruga. Bavi se aktivnostima kojima je primarni cilj očuvanje prirode, održivi razvoj i recikliranje, a kroz to i očuvanje naše baštine i kulture. Zadruga je osnovana prije 5 godina i od samog početka aktivno sudjeluje na prodajnim izložbama, humanitarnim akcijama i smotrama.

U zadruzi djeluje 7 sekcija: Eko-art, Iglica, Mali dizajneri, Mali ekolozi, Mali kreativci, Mali vrtlari i Mladi poduzetnici. Prikazat će se njihov rad, proizvodi i zajedničke aktivnosti koje mogu poslužiti kao poticaj i školama u kojima se hrvatski jezik predaje kao ini jezik.

Rad u učeničkoj zadruzi samo je mali doprinos odgoju mladog čovjeka koji je odgovoran za društvo, čuva kulturnu baštinu, vrijedno doprinosi, suosjećajan je i poduzetan građanin, spreman uhvatiti se u koštac sa svakodnevnim izazovima koje postavlja način života u sredinama u kojima živi.

Kristina Dilica, profesorica hrvatskoga jezika i književnosti i diplomirana fonetičarka, doktorandica na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku
OŠ Ivana Meštrovića, Zagreb, kristina.dilica@gmail.com

Lidija Štimac, dipl. učiteljica razredne nastave, doktorandica na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku
OŠ Popovac, Popovac, stimaclidija80@gmail.com

DRAMSKE IGRE I RADIONICE U NASTAVI HRVATSKOGA JEZIKA U OSNOVNOJ ŠKOLI

Odgojno-obrazovni proces u svojim ciljevima ima i razvoj kreativnosti kod učenika. Kreativnost se može razvijati raznim radionicama, radom u skupinama, istraživačkim zadacima, a jedna od najvažnijih metoda razvoja kreativnosti su dramske igre i radionice. Osim kreativnosti, dramske igre i radionice potiču jezični razvoj i komunikaciju te suradničko učenje čime se jačaju jezične kompetencije kod govornika hrvatskoga jezika, a samim time utječe se na razvoj samopuzdanja i međuljudskih odnosa.

Izlaganjem će se prikazati način primjene dramskih oblika u nastavi hrvatskoga jezika u osnovnoj školi. Teorijski okvir obuhvaća pojmovno određenje segmenata dramskog odgoja, dok se uz svaki aspekt veže i primjeri iz prakse.

Ključne riječi: dramske radionice, dramske igre, jezično izražavanje, hrvatski jezik i književnost

Hrvoje Šlezak

Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet, Odsjek u Čakovcu

Elementi održivog razvoja u nastavi prirode i društva

Održivi razvoj kao načelo društveno-gospodarskog razvoja svoje zasluženno mjesto sve više dobiva i u sustavu odgoja i obrazovanja. Buduće generacije potrebno je već u najranijoj dobi poučiti kako upravljati prirodnim, društvenim i gospodarskim resursima na održiv način. Nastavni predmet priroda i društvo zbog svoje interdisciplinarnosti, predviđenih ishoda učenja i konkretnih sadržaja najznačajnije je mjesto za poučavanje principa održivog razvoja u nižim razredima osnovne škole. Primjer pojedinih nastavnih tema i konkretnih nastavnih aktivnosti mogu pomoći učiteljima u implementaciji elemenata održivog razvoja u vlastitoj nastavnoj praksi.

Ključne riječi: Održivi razvoj, odgoj i obrazovanje, predmet priroda i društvo

*

Elements of sustainable development in teaching nature and society

Sustainable development as a principle of overall socio-economic development is increasingly gaining its well-deserved place in the education system. Future generations need to be taught at an early age how to manage natural, social and economic resources in a sustainable way. The subject of nature and society, due to its interdisciplinarity, predicted learning outcomes and concrete contents, is the most important place for teaching the principles of sustainable development in the lower grades of primary school. An example of individual teaching topics and specific teaching activities can help teachers to implement elements of sustainable development in their own teaching practice.

Keywords: Sustainable development, education, school subject nature and society

Projekt Stare igre i igračke

Igra je iskaz socijalnog iskustva, kulturne zajednice (Visković i sur., 2019), način učenja, istraživanja i konstruktivnog rješavanja problema (NKRPOO, 2014). Ona potiče razvoj osobnosti (Duran, 2001). Globalne gospodarske promjene i posljedično promjene kulture zajednice uzrokovale su promjene dječje igre i igračka, igrovnog okruženja i vremena igre te načina uključenosti odraslih u dječju igru (Klemenović, 2013, prema Visković i Topić, 2020, str. 50). Tradicijska igra egzistira kao dio kulturnog identiteta naroda, zajednice i pojedinca. Težnja za očuvanjem kulturne baštine i, moguće i više, identiteta opravdava nastojanja revitaliziranja tradicijske igre i njenu implementiranost u suvremeni odgojno-obrazovni kurikulum.

Primjeri dobre prakse: projekt Stare igre i igračke

Trajanje projekta: 1 školsku godinu (2015./2016.)

Razred: 2.

Cilj projekta:

- upoznati, obnoviti i sačuvati te prenijeti na mlađe generacije stare zaboravljene dječje igre te na taj način posredno utjecati na manje korištenje računala, mobitela i televizije u igrama djece i njihovo međusobno otuđivanje uzrokovano istim,
 - uspostavljanje međugeneracijske solidarnosti,
 - poticati na druženje djece bez suvremenih tehničkih pomagala,
 - povratak prirodi, igrama i druženju naših starih,
 - poticanje kreativnosti djeteta,
 - primjena novih znanja i spoznaja u svakodnevnom životu,
 - razvoj samopouzdanja te ostvarivanje osnovnog prava djeteta na igru i druženje s vršnjacima koje je posljednjih godina ozbiljno ugroženo pretjeranom uporabom računalnih igrica.
-

Bálint Izsák

Doktorandenschule der ELTE, Germanistisches Institut (Budapest), Eötvös-József-Hochschule, Institut für Nationalitäten- und Fremdsprachen (Baja), izzasak.balint@ejf.hu

Sprachattitüden an der ungarisch – österreichischen Grenze

FremdsprachenlehrerInnen übernehmen heutzutage bildungspolitisch gesehen – gerade in der Sekundarstufe II – eine sehr wichtige Rolle, da sie angehende Studenten und Studentinnen, junge Erwachsene und spätere Berufstätige für andere Kulturen sensibilisieren sollen, indem sie möglichst früh Interesse, Verständnis und Toleranz für eine „fremde“ Sprache erwecken und für die Menschen, die sie sprechen. Andererseits üben Familiensprachen, „früh erlernte“ Sprachen, bzw. „mitgebrachte“ Sprachen nicht nur auf die Effektivität der Schüler beim Aneignen einer neuen Sprache eine besonders positive Wirkung aus. Anhand von Untersuchungen im soziolinguistischen Bereich können sie auch die Einstellung der Lernenden gegenüber einer Sprache oder einem Sprecher positiv beeinflussen. Die empirische Studie zielt im Wesentlichen darauf ab, zu erfahren, wie ungarische Gymnasiasten an der österreichischen Westgrenze in Ungarn (in Sopron, Szombathely und Győr) gegenüber der deutschen Sprache (Standardvarietät des Deutschen) und deren Sprachvarietäten (bzw. regionalen Sprechlagen), gegenüber Österreich, den ÖsterreicherInnen sowie gegenüber ihrem Deutschunterricht in Ungarn eingestellt sind.

Schlüsselwörter: deutsche Sprache, Sprachattitüden, Soziolinguistik, Interkulturalität

Sprachattitudinale Phänomene im digitalisierten Deutschunterricht

Die Workshops 1 und 2 beabsichtigen digitalisierte Ereignismomente beim Verwenden von Sprachvarietäten im Deutschunterricht festzulegen. Hierbei soll die Bedeutung der gesprochenen deutschen Sprache in den Vordergrund gestellt werden. In beiden Workshops werden außerdem sowohl deutschländische – als auch österreichische, bzw. ungarndeutsche Sprachvarietäten mithilfe von digitalisierten Computerprogrammen mit in Betracht gezogen. Daneben werden anhand von Hörproben über unterschiedliche deutsche Dialekte in Europa verschiedene Sprachvarietäten des Deutschen durch die Teilnehmer klassifiziert und der jeweiligen Region in Europa zugeordnet. Schließlich werden von den Teilnehmern ausgewählte authentische und dialektale Sprachverwendungsmerkmale durch Hörtexte bewertet. Ziel der Workshops ist es, verschiedene Themen aufzuarbeiten, die Entwicklung neuer Ideen und Innovationen bezüglich Dialekte in Europa zu fördern. Bei der Durchführung wird das gesamte Team einbezogen werden, um gemeinsam an während des Workshops auftretenden Fragestellungen zu arbeiten.

Schlüsselwörter: Dialekte, Sprachattitüden, Deutschunterricht, digitalisierte Lösungen

Maria Frey

Valeria-Koch-Schulzentrum (Pécs), Expertin für deutsche Sprache und Volkskunde, Fortbildnerin, Autorin von Fach- und Schulbüchern, marylu.frey@gmail.com

„Angepasst treu geblieben“

Die Umstellung auf den digitalen Unterricht stellte alle Lehrkräfte vor eine große Herausforderung. Im Fach Volkskunde schien es noch schwieriger zu sein, authentische Materialien in digitaler Form zu finden und diese in angemessener Form zu präsentieren, zu bearbeiten.

Die Veranstaltung gewährt einen Einblick in digitale Formen, welche sich während des Unterrichts zur Vermittlung, Bearbeitung und nicht zuletzt bei der Motivation der Schüler bezüglich volkscundlicher Inhalte bewährt haben und auch verschiedene Sozialformen zulassen.

Schlüsselwörter: authentisch, Padlet, Motivation, Gruppen- und Partnerarbeit

Dr. Monika Jäger-Manz PhD

Eötvös-József-Hochschule, Institut für Nationalitäten- und Fremdsprachen (Baja), Autorin von Fachbüchern, manzne.jager.monika@ejf.hu

Identitätsmerkmale der Ungarndeutschen an Unterrichtsbeispielen vorgestellt

Ziel des Beitrags ist es, die wichtigsten Kategorien der Identität der Ungarndeutschen darzustellen und sie an einigen kindgerechten Beispielen zu veranschaulichen. Es geht hier um Fotos, Hörtexte sowie Videobeispiele, die im Deutschunterricht der Nationalitätenschulen gut verwendet werden können.

Schlüsselwörter: Identität – doppelte Identität, Merkmale der Identität der Ungarndeutschen, Dialekte, kindgemäße Vermittlung im Unterricht

Dr. Helmut Herman Bechtel PhD

Sándor-Petőfi-Evangelisches-Gymnasium (Bonnhard/Bonyhád), Autor, bhelmutherman@yahoo.de

Methodische Anregungen zur ungarndeutschen Kinderliteratur

Nach einem Überblick des Themas bietet der Workshop methodische Anregungen zu Einzeltexten der ungarndeutschen Kinderliteratur. Die praxisorientierte Beschäftigung bietet Lehrkräften der Nationalitätengrundschulen einen Einblick in die modernen Didaktisierungsmöglichkeiten von literarischen Texten. Der Kurs vermittelt handlungsorientierte Methoden zur altersgemäßen Literaturvermittlung und gibt Anregungen zur erlebnisreichen Auseinandersetzung mit lyrischen und narrativen Texten der Gegenwartsliteratur. Die Stunde möchte außerdem die Teilnehmerinnen zum aktiven Austausch der eigenen pädagogischen Erfahrungen anspornen.

Schlüsselwörter: Kinderliteratur, Minderheitenliteratur, Methodik, Literaturanalyse

Krisztina Arnold

MTVA-Unser Bildschirm (Pécs), Autorin, VUdAK-Mitglied, arnold.krisztina@mtva.hu

„Wolki und ihre Freunde“ im Unterricht Gedichte als Inspiration

Ich möchte gerne betonen, wie wichtig es ist, dass die Kinder in den Gedichten sich selbst finden, dass sie dadurch lernen, dass Gedichte nicht etwas weit Entferntes sind, sondern dass sie für alle sein können.

Die beiden Gedichte „Ich wär‘ so gern“ und „Meine Traumreise“ lassen sich sehr gut als Inspiration im Unterricht verwenden, als Einleitung des Themas was die Kinder einmal sein wollen und warum, bzw. wo sie einmal hinreisen möchten und warum. Die beiden Gedichte sprechen verschiedene Altersgruppen an.

Mit dem Gedicht „Die Woche“ kann man auch die Kinder danach fragen, was bei ihnen in der Woche los ist, an welchen Tagen und ob sie das mögen... auch ändern wäre möglich, und dazu gibt es auch eine Melodie.

Wichtig ist die richtige Aussprache, deshalb ist die CD dazu sehr wertvoll.

Schlüsselwörter: Gedichte, Inspiration, Unterrichtsbeispiele, Aussprache

Márta Gál

Eötvös-József-Hochschule, Institut für Nationalitäten- und Fremdsprachen (Baja), gal_marta@freemail.hu / gal.marta@ejf.hu

Rund um den Text

Oft kann es nicht vermieden werden, dass die Texte für den Unterricht ein wenig gekürzt, etwas vereinfacht, den Fähigkeiten der Schüler angepasst, sozusagen etwas „maßgeschneidert“ werden, um dann mit diesen im Unterricht erfolgreich arbeiten zu können. Dazu kommen noch selbstverständlich die passenden Aufgaben, wozu hier nicht nur eine kleine Auswahl geboten werden soll, sondern auch eine Anregung, selbst welche zu schaffen.

Schlüsselwörter: den Text unter die Lupe nehmen, Text leicht verändern oder kürzen, Aufgaben wählen, Aufgaben selbst erstellen

Katinka Szettele

Doktorandenschule in Erziehungswissenschaften an der Universität Szeged, Eötvös-József-Hochschule, Institut für Nationalitäten- und Fremdsprachen (Baja), szettele.katinka@ejf.hu

Bild, Text und kreatives Gestalten

Ziel des Workshops ist die Anregung zu einem phantasievollen und experimentellen Umgang mit Sprache sowie Erkennen und Nutzen eigener kreativer Potenziale. Nach einer Übersicht über die entsprechenden Bedingungen für kreatives Verhalten nähern wir die Sprache mit den Sinnen und arbeiten mit visuellen Impulsen zur Sprach- und Kreativitätsförderung. Wir lernen Phantasieübungen und Unterrichtsgegenstände kennen, die kreative Denkprozesse anregen und in einem kreativen Sprachunterricht gut einsetzbar sind.

Schlüsselwörter: Bild, Kreativität, Förderung, Sprache

Dr. Monika Jäger-Manz PhD

Eötvös-József-Hochschule, Institut für Nationalitäten- und Fremdsprachen (Baja), Autorin von Fachbüchern, manzne.jager.monika@ejf.hu

Identität im Wandel - „Schlaf, Kindchen schlaf!“

Anhand eines kurzen, faszinierenden Videofilmes setzen wir uns im Workshop mit den während der Jahrzehnte veränderten Lebensverhältnissen und Identitätsformen der Ungarndeutschen auseinander. Anschließend soll das Thema für Unterrichtszwecke bearbeitet werden.

Schlüsselwörter: Identität der Ungarndeutschen, Volkslied/Gedicht, literarische Bearbeitung des Themas, Vergangenheitsbewältigung im Unterricht

Eötvös József Főiskola
Nemzetiségi és Idegen Nyelvi Intézet
6500 Baja, Szegedi út 2.
Telefon: +36 79 524 – 624
E-mail: info@ejf.hu

2021
BAJA